

D E K R E T

z dnia 24 maja 1945 r.

o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. (1) Niniejsze przepisy uzupełniają ustawę z dnia 4 maja 1938 r. — Prawo o ustroju adwokatury (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 289), cytowaną dalej w skrócie „pr. o ustr. adv.“.

(2) Artykuły przytoczone w tym dekrete bez bliższego określenia dotyczą niniejszych tymczasowych przepisów uzupełniających.

Art. 2. (1) Minister Sprawiedliwości powoła w składzie osobowym i liczebnym według swego uznania tymczasowe władze adwokatury (Naczelną Radę Adwokacką, a w okręgu każdego sądu apelacyjnego — okręgowe rady adwokackie, sądy dyscyplinarne i komisje rewizyjne). Do właściwości

tych organów należą odpowiednio sprawy wchodzące w zakres działania samorządu adwokackiego, przewidziane w pr. o ustr. adw.

(2) Pierwsze wybory do organów samorządu adwokackiego odbędą się w terminach, które wyznaczy Minister Sprawiedliwości dla wszystkich lub niektórych izb adwokackich.

(3) Do członków tymczasowych władz nie stosuje się przepisu art. 6 ust. (2) pr. o ustr. adw.

Art. 3. (1) Po upływie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszych przepisów tymczasowe rady adwokackie poszczególnych izb założą na nowo listy adwokatów.

(2) Adwokat może wykazać posiadanie warunków umieszczenia na liście (art. 4 i 5) w miejsce oryginalnych dokumentów także pomocniczymi środkami (powołanie się na umieszczenie go w urzędowym spisie adwokatów lub w spisie kalendarza sądowego, zaświadczenie władzy lub instytucji prawa publicznego, zaświadczenie osób godnych zaufania i t. d.), jeżeli złożył radzie adwokackiej pisemne oświadczenie, że posiada wszystkie warunki wpisu i że w związku z wojną lub okupacją nie może przedstawić oryginalnych dokumentów.

Art. 4. (1) Adwokaci, którzy przed 1 września 1939 r. byli wpisani na listę którejkolwiek izby adwokackiej, mającej siedzibę na ówczesnym obszarze Państwa Polskiego, a nie zostali z niej skreśleni z przyczyn wymienionych w art. 87 ust. (1) lit. d), l) oraz j) pr. o ustr. adw., będą umieszczeni na podstawie zgłoszonego wniosku na liście adwokatów (art. 3) izby adwokackiej według swego wyboru i są zwolnieni od uiszczenia wpisowego.

(2) Przepisy ust. (1) stosuje się odpowiednio do adwokatów, którzy przed 1 września 1939 r. wykonywali zawód adwokacki na obszarze Wolnego Miasta Gdańska z wyjątkiem jednak adwokatów narodowości niemieckiej lub narodowości uprzywilejowanej przez okupanta.

(3) Aplikanci adwokaccy, którzy 1 września 1939 r. mieli ukończone 4 lata aplikacji bądź adwokackiej, bądź też łącznie adwokackiej i sądowej lub w Prokuraturii Generalnej, są zwolnieni od egzaminu adwokackiego i będą wpisani na podstawie zgłoszonego wniosku na listę adwokatów izby adwokackiej według swego wyboru.

(4) Wniosek o wpis na listę (ust. 1, 2 i 3) można zgłosić do dnia 1 września 1949 r.

(5) Do okresu wykonywania zawodu adwokackiego przez adwokatów wpisanych na listę na podstawie niniejszego artykułu (ust. (1) i (2)) zalicza się czas od 1 września 1939 r. do dnia ustania przeszkód w wykonywaniu zawodu, spowodowanych przez wojnę lub okupację.

Art. 5. (1). Kto nie był wpisany na listę adwokatów przed 1 września 1939 r. lub nie odpowiada

warunkom przewidzianym w art. 4 ust. (3), a został dopuszczony do sprawowania zawodu adwokackiego w okresie okupacji niemieckiej, bądź złożył w tym czasie na terenie Państwa Polskiego egzamin adwokacki, może w ciągu 2 lat od daty wejścia w życie niniejszych przepisów ubiegać się o wpis na listę adwokatów, jeżeli odpowiada ustawowym warunkom przyjęcia do adwokatury i o ile komisja weryfikacyjna (art. 6) nie wypowiedziała się przeciwko dopuszczeniu go do adwokatury.

(2) Osobom tym, w razie wpisania na listę, wlicza się do okresu wykonywania zawodu adwokackiego czas sprawowania czynności w adwokaturze.

(3) Wniesienie podania o wpis przez osobę, dopuszczoną do wykonywania zawodu adwokackiego po dniu 31 sierpnia 1939 r. i wykonyującą ten zawód w dniu wejścia w życie niniejszych przepisów, uprawnia do wykonywania zawodu adwokackiego do czasu rozstrzygnięcia wniosku przez okręgową radę adwokacką. Na wniosek komisji weryfikacyjnej (art. 7) rada adwokacka zawiesi penta w czynnościach zawodowych.

Art. 6. Do okresu wykonywania zawodu adwokackiego przez osoby, wpisane na listę na podstawie art. 4 i 5, zalicza się czas służby na stanowiskach prawniczych w urzędach państwowych i samorządowych po wyzwoleniu spod okupacji niemieckiej.

Art. 7. (1) Ustanawia się komisje weryfikacyjne dla poszczególnych izb adwokackich w składzie: 1) delegat Ministra Sprawiedliwości, jako przewodniczący, 2) delegat rady adwokackiej, 3) delegat prezesa sądu apelacyjnego. W postępowaniu przed komisją weryfikacyjną bierze udział rzecznik wyznaczony przez radę adwokacką i prokurator właściwego sądu apelacyjnego.

(2) Adwokaci i aplikanci adwokaccy, którzy stosownie do przepisów art. 4 będą wpisani na listę, mogą być w ciągu jednego roku od daty ponownego wpisu stawieni przed komisją weryfikacyjną na wniosek własny, rady adwokackiej lub prokuratora sądu apelacyjnego.

Art. 8. (1) Komisja weryfikacyjna bada, czy zachowanie się weryfikowanego, zwłaszcza w okresie okupacji niemieckiej, było nienaganne pod względem obywatelskim, społecznym oraz zawodowym, i po przeprowadzeniu rozprawy orzeka postanowieniem, czy weryfikowany jest godny należenia do stanu adwokackiego.

(2) Uznanie za niegodnego pociąga za sobą skutki wydalenia z adwokatury.

(3) W postępowaniu weryfikacyjnym nie stosuje się przepisu art. 113 ust. (1) pr. o ustr. adw.

(4) Postępowanie weryfikacyjne toczy się według zasad obowiązujących w postępowaniu dyscy-

plinarnym, chyba że niniejsze przepisy tymczasowe stanowią inaczej.

(5) Od postanowień komisji weryfikacyjnej służy stronom odwołanie do Naczelnej Komisji Weryfikacyjnej.

Art. 9. (1) Naczelna Komisja Weryfikacyjna orzeka w składzie: a) Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, jako przewodniczący, b) dwaj delegaci Naczelnej Rady Adwokackiej, c) dwaj delegaci Ministra Sprawiedliwości. W postępowaniu przed Naczelną Komisją Weryfikacyjną bierze udział rzecznik wyznaczony przez Naczelną Radę Adwokacką i Prokurator Sądu Najwyższego.

(2) Postanowienia Naczelnej Komisji Weryfikacyjnej są ostateczne.

Art. 10. Przepisy art. 3—6 stosuje się odpowiednio do aplikantów adwokackich.

Art. 11. Do dnia 31 grudnia 1947 r., jeżeli niniejsze przepisy tymczasowe inaczej nie stanowią: a) nie stosuje się przepisu art. 73 ust. (1) i (2) pr. o ustr. adw., b) przeniesienie siedziby w okręgu izby może nastąpić po zawiadomieniu okręgowej rady adwokackiej o zamierzonym przeniesieniu, c) przeniesienie siedziby do okręgu innej izby może nastąpić po upływie miesiąca od zawiadomienia zarówno okręgowej rady dotychczasowej, jak i przyszłej siedziby.

Art. 12. Do dnia 31 grudnia 1947 r. obranie siedziby na terenie byłego Wolnego Miasta Gdańska wymaga uprzedniej zgody Ministra Sprawiedliwości.

Art. 13. (1) Prezesi sądów apelacyjnych mogą występować do Ministra Sprawiedliwości o kierowanie adwokatów do siedzib sądów, w których ludność jest pozbawiona należytej pomocy adwokackiej.

(2) Minister Sprawiedliwości, po wysłuchaniu opinii właściwych rad adwokackich, poleci kandydatowi spośród adwokatów przeniesienie siedziby do miejscowości, wskazanej we wniosku prezesa sądu apelacyjnego.

(3) Minister Sprawiedliwości wyznaczy kandydatów do zmiany siedziby z uwzględnieniem ich stosunków osobistych i rodzinnych.

(4) Adwokat winien pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej podporządkować się poleceniu i nie zmieniać wyznaczonej mu siedziby w ciągu 2 lat.

(5) Uprawnienia Ministra Sprawiedliwości, wynikające z niniejszego artykułu, wygasają z dniem 31 grudnia 1947 r.

Art. 14. (1) Aplikanci, którzy 1 września 1939 r. mieli zaliczone co najmniej 3 lata aplikacji bądź adwokackiej, bądź sądowej, bądź też łącznie adwokackiej i sądowej lub w Prokuraturii Generalnej, a nie ukończyli jej na skutek przeszkód, związanych z wojną lub okupacją, będą dopuszczeni do egzaminu adwokackiego.

(2) Rada adwokacka może uznać za równoznaczny z egzaminem adwokackim (art. 57 ust. (1) lit. f) pr. o ustr. adw.) egzamin adwokacki złożony przed komisją w obozie jeńców wojennych lub przed komisją konspiracyjną w czasie okupacji niemieckiej.

(3) Aplikanci adwokacy, którzy 1 września 1939 r. nie mieli zaliczonych 3 lat aplikacji i nie ukończyli jej na skutek przeszkód związanych z wojną lub okupacją, mogą kontynuować aplikację adwokacką w ciągu jednego roku, po czym zostaną dopuszczeni do egzaminu adwokackiego.

(4) Wnioski o wpis bądź o dopuszczenie do egzaminu należy zgłosić w ciągu 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszych przepisów tymczasowych.

Art. 15. (1) W okresie czasu do dnia 31 grudnia 1947 r. rady adwokackie będą wyznaczać patronów aplikantom adwokackim, którzy nie przedstawiają zaświadczenia, przewidzianego w art. 92 ust. (1) pkt b) pr. o ustr. adw.

(2) W tym przypadku, nie stosuje się przepisów art. 93 ust. (3) i 98 ust. (3) pr. o ustr. adw.

Art. 16. Do dnia 1 września 1949 r. wolno łączyć z zawodem adwokata stanowisko stałego funkcjonariusza w służbie państwowej lub samorządowej, bez prawa wykonywania w tym czasie praktyki adwokackiej przed sądami i urzędami.

Art. 17. Do dnia 1 września 1949 r. Minister Sprawiedliwości może powierzyć adwokatowi pełnienie obowiązków notariusza w siedzibie sądu grodzkiego, o ile prezes właściwego sądu okręgowego stwierdzi, że nie praktykuje tam stale adwokat i że osiedlenie się adwokata jest wskazane z uwagi na potrzeby ludności.

Art. 18. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 19. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski